

Het Fort bij Aalsmeer

CRASH Luchtoorlog- en Verzetsmuseum '40-'45

Leren niet te vergeten en niet vergeten te leren

Het Fort bij Aalsmeer, ook wel bekend als Fort Rijsenhout, is een fort in Haarlemmermeer bij Aalsmeer en maakte onderdeel uit van de Stelling van Amsterdam.

Ligging en bouw

Het fort ligt op de (zuidelijke) plek waar de Geniedijk Haarlemmermeer op de ringdijk, hier Aalsmeerderdijk geheten, uitkomt die langs de Ringvaart loopt.

Het aardwerk van het forteiland stamt uit de jaren 1890-1895. De bomvrije gebouwen werden 10 jaar later gebouwd en het fort kwam in 1905 gereed. Het fort is van een A-type met twee vrijstaande gebouwen voor hefkoepelgeschut en een frontgebouw dat door een poterne is verbonden met het hoofdgebouw. De hefkoepelgebouwen zijn in goede staat. Het fort kreeg, net als Fort bij Vijfhuizen, een dubbele frontgracht. Tijdens de mobilisatie van de Eerste Wereldoorlog werd het fort bemand, er was ruimte voor zo'n 280 man.

Sluizencomplex

Achter het fort ligt een dubbele schutsluis waarmee de zuidwestelijke helft van Haarlemmermeer in geval van een vijandige aanval onder water gezet kon worden. Het water kwam uit de Ringvaart, in de dijk lag een ophaalbrug en het water kwam in het voorkanaal. Vanwege het grote peilverschil waren twee sluisen nodig. De aanleg van de sluis had verder als voordeel dat de Haarlemmermeer toegankelijk werd voor de scheepvaart. Vooral suikerbieten werden door de sluisen en via de Ringvaart naar de suikerfabriek in Halfweg vervoerd. Vanaf 1950 werden de sluisen niet meer gebruikt en ze zijn tegenwoordig in slechte staat. In 1984 is in de boven sluis voor de veiligheid een betonnen damwand aangebracht en de beneden sluis is volgestort.

Aan de overkant van de sluisen staan drie loodsen. De houten genieloods kwam in 1894 gereed. De twee andere loodsen zijn na de Tweede Wereldoorlog gebouwd en dienden voor de opslag van militaire voertuigen en goederen.

Huidig gebruik

Het fort is in 1996 gerestaureerd. De brandweer heeft een deel van het hoofdgebouw gebruikt als oefencentrum. De sporen hiervan zijn nog duidelijk zichtbaar. De brandweer staakte de oefeningen in 2006. In het fort is sinds 2009 het CRASH Luchtoorlog- en Verzetsmuseum '40-'45 te bezoeken. In de voormalige Genieloods is fortboerderij Dijkzicht gevestigd, die met een schaapskudde zorgdraagt voor het ecologische beheer van het terrein op en rond het fort, en de aangrenzende Geniedijk.

